

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 445/2017-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 4. júla 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], vo veci namietaného porušenia základného práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi zaručeného v čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na obhajobu zaručeného v čl. 6 ods. 3 písm. b), c) a d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na účinný prostriedok nápravy zaručeného v čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Piešťany v konaní vedenom pod sp. zn. 16 T 1/2016 a jeho rozsudkom zo 14. apríla 2016 a postupom Krajského súdu v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. 6 To 24/2016 a jeho uznesením zo 14. júna 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. augusta 2016 doručená sťažnosť [REDACTED]

██████ (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi zaručeného v čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na obhajobu zaručeného v čl. 6 ods. 3 písm. b), c) a d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na účinný prostriedok nápravy zaručeného v čl. 13 dohovoru postupom Okresného súdu Piešťany (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 16 T 1/2016 a jeho rozsudkom zo 14. apríla 2016 a postupom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 To 24/2016 a jeho uznesením zo 14. júna 2016.

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom okresného súdu sp. zn. 16 T 1/2016 zo 14. apríla 2016 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 6 To 24/2016 zo 14. júna 2016 uznaný vinným zo spáchania prečinu krádeže v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 a § 212 ods. 1 a 3 písm. b) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“).

3. Sťažovateľ namietal, že v priebehu jeho trestného stíhania (už od prípravného konania) dochádzalo k porušovaniu jeho práva na obhajobu, ktoré spočívalo v tom, že v zápisnici o jeho výsluchu ako obvineného nebolo uvedené, že bol vypočúvaný „na lôžku v nemocnici... v zlom zdravotnom stave a pod vplyvom liečiv“. Pri spisovaní tejto zápisnice *«sa domáhal obhajcu s poukazom na „LZPS“ podľa článku 6 Dohovoru»*, avšak s akým výsledkom, sťažovateľ neuviedol, ale tvrdí, že *„Za prítomnosti obhajcu... nebol vypočutý počas celého obdobia vyšetrovacej väzby a dňa 12. 02. 2016 bol vykonaný úkon oboznámenia s vyšetrovacím spisom, kde... namietal, že spis“* mu bol *„k preštudovaniu predložený neúplný a nekompletný, čím“* mu bolo *„krátené právo obhajoby v oboznámení sa s celým vyšetrovacím spisom“*.

4. Rovnako sťažovateľ namietal, že *„dozorujúca prokuratúra“* nereagovala na ním podané listy na doplnenie vyšetrovacieho spisu o *„chýbajúce veci...“* a potrebu *„oboznámiť sa s nimi“*. Pokiaľ mal možnosť oboznámiť sa s listinnými dôkazmi, ktoré navrhoval zabezpečiť do trestného spisu, bolo to až v konaní pred súdom *„na hlavnom pojednávaní... v časovej tiesni..., čo neskôr bolo súdom zneužitá k... neprospechu“* sťažovateľa.

5. Vo vzťahu k odsudzujúcemu rozsudku sťažovateľ považoval za potrebné zdôrazniť, že je v ňom šesť viet *„sčasti vymyslených a bez dôkazov svojvoľne ustálených sudcom OS v Piešťanoch, ako nadobudol presvedčenie o... vine“* sťažovateľa.

6. V jeho trestnej veci konajúcim všeobecným súdom sťažovateľ tiež vytkol, že o jeho písomných dôvodoch odvolania proti prvostupňovému rozsudku krajský súd v rámci odvolacieho konania nerozhodoval, keďže tieto dôvody neboli krajskému súdu okresným súdom predložené, v čom vidí *„jednoznačné... zneužitie právomoci sudcu... v krátení... práva obhajoby“*.

7. Taktiež za porušenie práva na obhajobu považoval sťažovateľ skutočnosť, že ho na hlavnom pojednávaní 14. apríla 2016 *„sudca prerušil v záverečnej reči a neumožnil“* mu *„odôvodniť návrhy na doplnenie dokazovania a podať nové návrhy dôležité pre rozhodnutie vo veci“*.

8. Za pochybenie považoval sťažovateľ aj *„nenahrávanie pojednávania vo veci rozhodovania“* o *„žiadosti o prepustenie z väzby“*, ďalej to, že mu *„z časového hľadiska nebolo umožnené“* na verejnom zasadnutí krajského súdu *„uplatniť napísanú a pripravenú obhajobu na viacerých stranách“*, že sa v trestnom spise nachádzalo lekárske potvrdenie, ktoré *„v spise absentovalo pri úkone preštudovania vyšetrovacieho spisu dňa 12. 02. 2016“* a bolo *„zrejme dodatočne vyžiadané súdom na... námietku“* sťažovateľa. Za nesprávne považoval aj rozhodnutie o prepadnutí vecí, ktoré *„neboli použité na trestnú činnosť ani nepochádzajú z trestnej činnosti“*, k čomu uvádza: *„Toto tiež považujem za krátenie práva obhajoby, lebo mi boli zhabané aj také veci, ktoré sa bežne používajú k drobným opravám auta...“*

9. K namietanému porušeniu práva na obhajobu sťažovateľ napokon uviedol, že okresný súd všetky ním včas navrhnuté dôkazy *„odmietol“*.

10. Porušenie práva na zákonného sudcu sťažovateľ videl v tom, že „vo veci rozhodovala nezákonná predsedkyňa senátu v zastúpení [REDAKOVANÉ], namiesto elektronicky vybraného predsedu senátu [REDAKOVANÉ] na Krajskom súde v Trnave“.

11. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd nálezom vyslovil porušenie ním označených základných práv zaručených ústavou a práv zaručených dohovorom postupom a napadnutými rozhodnutiami všeobecných súdov konajúcich v jeho trestnej veci, zrušil napadnutý rozsudok okresného súdu sp. zn. 16 T 1/2016 zo 14. apríla 2016 a napadnuté uznesenie krajského súdu sp. zn. 6 To 24/2016 zo 14. júna 2016 a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie. Požadoval tiež priznať mu finančné zadost'učinenie v sume 4 000 €.

12. Zároveň sťažovateľ požiadal o ustanovenie mu právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom.

13. Sťažovateľ po tom, ako jeho návrhu na povolenie obnovy konania z 20. júla 2016 nebolo okresným a krajským súdom vyhovené, podaním doručeným ústavnému súdu 31. mája 2017, doplnil sťažnosť o tvrdenia, že:

„1. OS Piešťany a KS Trnava sa v odôvodnení zamietnutia obnovy konania vôbec nevyjadrili k zákonne pridelenému sudcovi KS v Trnave, ktorého som namietal podľa článku 48 ods. 1 Ústavy SR v... žiadosti o obnovu konania.

2. OS Piešťany a KS Trnava v odôvodnení jednoznačne neuviedli, prečo sa v uznesení KS v Trnave nenachádza odvolávka alebo akýkoľvek iný odkaz na [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] skoncipované a zaslané písomné doplnenie odvolania.

Preto zostáva minimálne pochybnosť (neodstránená obnovou konania) v tom, či KS Trnava mal v čase rozhodovania o odvolaní proti rozsudku k dispozícii aj moje písomné podanie – doplňujúce odvolanie?“

14. Na základe uvedeného sťažovateľ trval „na prejednaní... ústavnej sťažnosti odoslanej Ústavnému súdu SR dňa 09. 08. 2016“.

II.

15. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

16. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah... Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie.

17. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadostučinenie.

18. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

19. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

20. Predmetom sťažnosti je namietané porušenie základného práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi zaručeného v čl. 48 ods. 1 ústavy, práva na obhajobu zaručeného v čl. 6 ods. 3 písm. b), c) a d) dohovoru a práva na účinný prostriedok nápravy zaručeného v čl. 13 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 16 T 1/2016 a jeho rozsudkom zo 14. apríla 2016 a postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 To 24/2016 a jeho uznesením zo 14. júna 2016.

21. Podľa čl. 48 ods. 1 ústavy nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon.

22. Podľa čl. 6 ods. 3 dohovoru každý, kto je obvinený z trestného činu má tieto minimálne práva:...

b) mať primeraný čas a možnosti na prípravu svojej obhajoby;

c) obhajovať sa osobne alebo s pomocou obhajcu podľa vlastného výberu, alebo pokiaľ nemá prostriedky na zaplatenie obhajcu, aby sa mu poskytol bezplatne, ak to záujmy spravodlivosti vyžadujú;

d) vylúčať alebo dať vylúčať svedkov proti sebe a dosiahnuť predvolanie a výsluch svedkov vo svoj prospech za rovnakých podmienok, ako svedkov proti sebe;...

23. Podľa čl. 13 dohovoru každý, koho práva a slobody priznané týmto dohovorom boli porušené, musí mať účinné právne prostriedky nápravy pred národným orgánom, aj keď sa porušenia dopustili osoby pri plnení úradných povinností.

K namietanému porušeniu základného práva zaručeného ústavou a práv zaručených dohovorom postupom okresného súdu a jeho rozsudkom sp. zn. 16 T 1/2016 zo 14. apríla 2016

24. Z už citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv

a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne, t. j. na princípe subsidiarity.

25. Z podstaty princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd pri uplatňovaní svojej právomoci vychádza zo zásady, že ústava ukladá všeobecným súdom chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

26. Proti napadnutému rozsudku okresného súdu sp. zn. 16 T 1/2016 zo 14. apríla 2016 a proti postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu mohol sťažovateľ podať odvolanie (čo aj využil), o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd. Právomoc krajského súdu rozhodnúť o odvolaní sťažovateľa v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu. Ústavný súd preto túto časť sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

K namietanému porušeniu základného práva zaručeného ústavou a práv zaručených dohovorom postupom krajského súdu a jeho uznesením sp. zn. 6 To 24/2016 zo 14. júna 2016

27. Zo sťažnosti jednoznačne a bez akýchkoľvek pochyb vyplýva, že kľúčové námietky sťažovateľa sú založené na tvrdeniach o porušení jeho základného práva na zákonného sudcu a práva na obhajobu.

28. Podľa § 368 ods. 1 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) dovolanie možno podať proti právoplatnému rozhodnutiu súdu, ktorým bol porušený zákon alebo ak boli porušené ustanovenia o konaní, ktoré mu predchádzalo, ak je toto porušenie dôvodom dovolania podľa § 371.

29. Podľa § 368 ods. 2 Trestného poriadku ak tento zákon neustanovuje inak, rozhodnutím podľa odseku 1 sa rozumie

a) rozsudok a trestný rozkaz,...

h) rozhodnutie, ktorým bol zamietnutý riadny opravný prostriedok podaný proti rozhodnutiu podľa písmen a) až g), alebo rozhodnutie, ktorým odvolací súd na základe riadneho opravného prostriedku vo veci sám rozhodol.

30. Podľa § 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku proti právoplatnému rozhodnutiu súdu druhého stupňa môže podať dovolanie z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1... obvinený vo svoj prospech proti výroku, ktorý sa ho priamo týka.

31. Podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak...

b) súd rozhodol v nezákonnom zložení,

c) zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu,...

32. Z citovaných ustanovení Trestného poriadku vyplýva, že sťažovateľ mal a má možnosť domáhať sa ochrany svojich práv (na zákonného sudcu a obhajobu) cestou mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) v konaní pred všeobecnými súdmi.

33. Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

34. Ako už bolo uvedené, z citovaného ustanovenia čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že ústavný súd o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb pre namietané porušenie základných práv alebo slobôd rozhoduje až vtedy, ak o ich ochrane nerozhoduje iný súd (princíp subsidiarity).

35. Ak teda sťažovateľ tvrdí, že v konaní vedenom krajským súdom pod sp. zn. 6 To 24/2016 a jeho uznesením zo 14. júna 2016 bolo zásadným spôsobom porušené jeho základné právo na obhajobu, ako aj to, že bol odňatý zákonnému sudcovi (súd rozhodoval v nezákonnom zložení), potom ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ mal a má v zmysle citovaných ustanovení Trestného poriadku k dispozícii právny prostriedok nápravy (mimoriadny opravný prostriedok – dovolanie), ktorý mu zákon (Trestný poriadok) účinne poskytuje na ochranu jeho základných práv a na použitie ktorého bol a je oprávnený.

36. Podľa zistenia ústavného súdu sťažovateľ toto svoje právo nevyužil a dovolanie nepodal. Neurobil tak ani napriek tomu, že v konaní o jeho návrhu na povolenie obnovy konania, ktorému okresný súd v spojení s krajským súdom nevyhoveli, ako sám sťažovateľ uvádza, bol poučený, že ním prednesené námietky nie sú dôvodmi na povolenie obnovy konania, ale podanie dovolania.

37. Z uvedeného je zrejmé, že sťažnosť sťažovateľa je v tejto časti neprípustnou (§ 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde) a zároveň na jej prerokovanie nemá ústavný súd právomoc (čl. 127 ods. 1 ústavy *in fine*), preto ju bolo potrebné z týchto dôvodov odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

38. Pretože sťažnosť sťažovateľa bola ako celok odmietnutá, neprichádzalo do úvahy zaoberať sa jeho ďalšími požiadavkami, rozhodovanie o ktorých je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo (pozri čl. 127 ods. 2 ústavy).

39. Vo vzťahu k žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu ústavný súd uvádza, že takejto žiadosti vyhovie, ak to odôvodňujú osobné, majetkové a zárobkové

pomery žiadateľa a ak nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nárokov na ochranu ústavnosti. Ústavný súd v tomto prípade upustil od rozhodovania o tejto žiadosti z dôvodov procesnej ekonómie, pretože ani prípadné odstránenie uvedeného nedostatku by podľa názoru ústavného súdu už nemohlo viesť k inému rozhodnutiu o tejto sťažnosti, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. júla 2017